

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Maximi Tyrii Dissertationes

Maximus <Tyrius>

Lipsiae, 1774

XIII. 41. Corporisne, an animi, grauiores sint morbi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51003](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51003)

ΛΟΓΟΣ ΙΓ΄.

Πότερα χαλεπώτερα νοσήματα, τὰ τῷ σώματι,
ἢ τὰ τῆς ψυχῆς.

Ἄδετὰ τι ἐξ ἀρχαῖς ἄσμα ἐν εὐχῆς μέρει,
Ἰγεία πρεσβίτα μακάρων ^z,
Μετὰ σεῦ ναίοιμι ^u
Τὸ λειπόμενον βιοτῆς.

Ἐρωτῶ δὴ τὸν ποιητὴν τῷ ἄσματι, τίνα καὶ ἔσαν τῆν
ὑγείαν ταύτην ξύνοικον αὐτῷ ἐλθεῖν παρακαλεῖ κατὰ
τὴν εὐχὴν ^x, ἐγὼ μὲν γὰρ ὑποπτεύω δαιμόνιον τι εἶναι

DISSERTAT. XIII.

Corporisne, an animi, grauiores sint morbi.

Iam inde antiquitus carmen quoddam circumfertur, quod vo-
rum continet huiusmodi,

*Diuarum Dea sanitas,
Tecum sit mihi viuere,
Vitae quod superest meae.*

Velim equidem ex auctore ipso audire, quaenam sit illa sani-
tas, cuius sibi optat contubernium. Ego quidem et diuinam
esse rem arbitror, et quae merito petatur; nec enim verifi-
mile

DISSERT. XIII. vulgo XLI.

Sectio α.

^z Ἰγεία πρεσβίτα μακάρων.] Ita
Mss. non Ἰγεία. Sic autem
incipit Paeon ille, quem Sicyo-
nidis Ariphron in laudem scri-
psit sanitatis. Integer extat
apud Athenaeum lib. XV. pag.
702. Lucianus etiam Prolapso
inter salut. tom. I. pag. 499.
huius ἄσματος eandem, quam
noster, adducit particulam.

Ibid. Ἰγεία πρεσβίτα etc.]
Paullo aliter Lucianus *De lapsf.*
inter Salut. p. 499. Ἰγεία nem-
pe, et μετὰ σεῦ νείοιμι. rectius

ορίνορ, μετὰ σεῦ. Canticum hoc
ibi vocat γνωριμώτατον, et πᾶσι
διὰ σώματος. M.

^u Μετὰ [σεῦ] ναίοιμι.] Reg.
νείοιμι, nec aliter apud Lucianum
scribitur. At certissime repo-
nendum ναίοιμι, prout exhibent
Athenaei codices. Vulgo μετὰ
σεῦ. Nos autem fide Luciani
Dorismum restituimus.

^x παρακαλεῖ [κατὰ τὴν εὐχὴν.]
Vulgo παρακαλεῖ [τῆ εὐχῆ.] Nos
Mss. Reg. et Harleian. obtem-
peramus.

χρῆμα γ καὶ εὐχῆς ἄξιον· ἔ γάρ ἂν εἰκῆ, ἔδὲ ἐκ τῆ
 προσυχόντος κατηξιώθη ᾠδῆς, καὶ ἔμεινεν ἀδόμενον.
 Εἰ δὲ καὶ τοιῶτόν ἐστιν, ὁποῖου αὐτὸ ὑποπτεύω εἶναι,
 ἀποκρινάσθω ἡμῖν ὑπὲρ τῆ ποιητῆ ὁ λόγος αὐτός· δύο
 γὰρ ὄντων ἐν τῇ τῆ ἀνθρώπου ἀρμονία, ψυχῆς καὶ
 σώματος, εἰ μὲν ἔ πέφυκε ψυχὴ νοσεῖν, ἢν ἂν δὴ πρὸς τὸ
 ἄσμα τῆτο εὐχὴ σώματος, τῆ καὶ πεφυκότος νοσεῖν καὶ
 ὑγεία ῥάονος ζ. Εἰ δὲ ἀμφοῖν ὁμοίως συγκεκραμένων
 μὲν πρὸς τὸ κάλλισον ὑπὸ τῆς φύσεως, ταραττομένων
 δὲ ὑπὸ τῆς παρονίας τῶν μερῶν, ἐπειδὴν πλεονεκτήση
 τὴ ἐν αὐτοῖς, ὡς ἐν πόλει δῆμος ἢ τύραννος, καλύει
 τὰ ἄλλα καὶ λυμαίνεται αὐτῶν τῇ συμμετρῆι α,
 καλῶμεν δὲ ἑκατέραν πλεονεξίαν, τὴν μὲν ψυχῆς,

mile est, aut frustra a poeta celebratam esse, aut sine ratione
 hoc ab omnibus quotidie cani. Quod nisi me augurium fal-
 lit, vereque de ea iudico, respondeat nobis pro poeta ipsa
 ratio: duo cum sint, quae constituunt hominem, anima et
 corpus, si quidem probari posset nullum esse morbum animae,
 necessario sequeretur corporis hoc votum esse, quod et inci-
 dere in morbum potest, et e morbo conualescere. Sin vero
 ita se res habet, ut utrumque simul beneficio naturae quam
 aptissime sit mixtum, et facillime singulorum insolentia conciti-
 tari soleat membrorum; cum autem aliquid plus aequo sibi
 vindicat eorum, ut in urbe tota populus aut tyrannus, non
 sibi modo sed et aliis officit, totumque, quo inter se cohaerent
 amicissime, vinculum dissolvit; nec minus haec quam illa ini-
 iusta dicitur cupiditas, quamvis animae altera, altera sit cor-
 poris

γ δαιμόνιον τι [εἶναι] χρῆμα] Vulgo deest εἶναι, quam vocem
 Maximo restituendam docuit
 vterque codex.

ζ ὑγεία ῥάονος.] Sic neuter
 Mss. Harleian. enim dat τῆ καὶ
 πεφυκότος νοσεῖν καὶ [ὑγιαίνειν.]

At, ne plura memorem, si vox
 vltima fuit a Maximi manu,
 scriptum oportuit τῆ πεφυκότος
 καὶ νοσεῖν καὶ ὑγιαίνειν. Reg. ha-

bet ὑγειατέρωνος, quod quidem
 vocabulum est monstruosum, sed
 vnde forsitan exsculpi possit
 vera lectio; scripsit enim, ut
 opinor, noster τῆ καὶ πεφυκότος
 νοσεῖν καὶ [ὑγείας ἐρῶντος.]

α λυμαίνεται [αὐτῶν] τῇ συμ-
 μετρῆι.] Sic ex Reg et Harleian.
 edidi. Vulgo αὐτῆ τῇ συμμετρῆι,
 male.

β τὴν

τὴν δὲ σώματος, καὶ πρὸς μὲν αὐτὸ ἐκάτερον ὁμοίως ὑγείας ἐνδεές, πρὸς δὲ τὸ πλησίον ἔ κατ' ἰσηγορίαν τάττεται τὴν ποτέραν αὐτοῖν συμμετρίαν ^b καὶ σωτηρίαν πρεσβίαν μακάρων ὀνομάζωμεν ^c; ἵνα δὴ καὶ τὴν ἐκατέραν νόσον ἐκ τῶ ἐναντίων θεασώμεθα, ποτέρα τῶ ἀνθρώπῳ μείζον κακόν, Φέρε δὴ ἔτωσι τὸ πᾶν ^d διαιτήσωμα.

β. Ψυχὴ καὶ σῶμα ὁ ἀνθρώπος, τὸ μὲν αὐτῶ ἀρχον ^e, τὸ δὲ ἀρχόμενον, ὡς ἐν πόλει ἀρχων καὶ ἀρχόμενος· καὶ ἔστι καὶ ὁ ἀρχων πόλεως μέρος, καὶ οἱ ἀρχόμενοι παραπλησίως· πότερον δὴ τῶν μερῶν τῶν πρᾶτον κακῶς λυμαίνεται τῇ πόλει; Νοσεῖτω δῆμος ἐν δημοκρατία, ἀλλὰ Περικλῆς ὑγιαίνων, ἀρχων ἀγαθός, ἐπανορθοῖ τὴν τῶ δῆμος νόσον· νοσεῖτω Συρακυσίοις Διονύσιος ^f τυραννικὴν νόσον, ἀλλ' ὁ δῆμος ὑγιαίνων ἐξασθε-

poris, et respectu quidem sui utriusque aequae fanitate opus est, respectu vero alterius non eadem definiri potest aequalitas: quaero utrius congruentia, salusque, augustissima dearum fit appellanda? Quare ut ex collatione utriusque morbi constet de utroque, vter maior fit, hoc modo rem totam decidamus.

2. Homo totus anima et corpus est; illa imperat, hoc patet; quemadmodum in vrbe interdum magistratus, interdum populus: non minus autem vrbis pars est qui patet, quam qui imperat: utrius vero morbus plus nocet vrbi? Laboret in statu populari populus; recte valeat Pericles, imperator optimus, facile hunc populi morbum curabit: laboret Syracusis morbo tyrannico Dionysius; populus, tametli valeat, rei

^b τὴν [ποτέραν αὐτοῖν] συμμετρίαν] Vulgo τὴν [ποτέραν αὐτοῖν] συμμετρίαν. Nos Mss. κατὰ πόδας insistimus.

^c πρεσβίαν μακάρων [ὀνομάζωμεν;] Sic Mss. quod et H. Stephano melius videbatur, vulgo ὀνομάζωμεν.

^d [ἔτωσι] τὸ πᾶν] Ita co-

dices, non ἔτω τὸ πᾶν, ut vulgo.

Sectio β.

^e τὸ μὲν αὐτῶ ἀρχον,] H. Stephanus edidit αὐτῶ ἀρχον, Heinsius vero αὐτῶν ἀρχον. Uterque contra quam iubent Mss.

^f νοσεῖτω [Συρακυσίοις] Διονύσιος] Lego Συρακυσίας. Nam si

νεῖ πρὸς τὴν σωτηρίαν. Βάλει δὴ τὸ μὲν σῶμα εἰνὰ σοῖ οἶον δῆμον, τὴν δὲ ψυχὴν ὡσπερ δυνάστην; Θεασαί τοῖνον, καὶ παράβαλλε τὴν εἰκόνα. Ὁ δῆμος πλέον ἢ ὁ ἄρχων, καὶ τὸ σῶμα πλέον ἢ ἡ ψυχὴ· δῆμος ἑμπληκτον, καὶ τὸ σῶμα ὅμοιον· δῆμος πολυμερὲς, καὶ πολύφωνον, καὶ πολυπαθὲς. β, δῆμος ἐξ ἀνομοίων πολλῶν καὶ παντοδαπῶν, καὶ τὸ σῶμα ἐξ ἀνομοίων πολλῶν, καὶ παντοδαπῶν συγκεκριμένον^h. δῆμος χεῖμα ὄξυ ἐν ὄργαῖςⁱ, ἰσχυρὸν ἐν ἐπιθυμίαις, ὑγρὸν ἐν

conferuandae par non est futurus. Quid si igitur populum cum corpore, cum anima conferamus principem; hoc fac, et in utroque contemplare singula. Maior est populus, quam imperator; et corpus, quam anima: stolidus est populus, tale est corpus; populus est multiplex, nec diuersa tantum loquitur, sed et sentit; ex dissimilibus constat populus, et variis; populi ira vehemens, libido violenta, voluptas est dissoluta, moeret sine spē, inflammatur sine modo: inuenies eadem in corpore; nam et libidine

voluerat noster id, quod repraesentant Paccius et Heinsius, dixisset ἐν Συρακυσίοις vel Συρακυσταῖς.

g δῆμος πολυμερὲς, καὶ πολύφωνον, καὶ πολυπαθὲς. Post has voces deest integra sententia, huiusce ἀνταπόδοσις nempe, καὶ τὸ σῶμα ὁμοίως vel, καὶ τὸ σῶμα πολυμερὲς, καὶ πολύφωνον, καὶ πολυπαθὲς, vel simile aliquid: vt in proxime sequenti, δῆμος ἐξ ἀνομοίων πολλῶν καὶ παντοδαπῶν συγκεκριμένον, Codices optime addunt, iisdem fere verbis, καὶ τὸ σῶμα ἐξ ἀνομοίων πολλῶν καὶ παντοδαπῶν συγκεκριμένον. Defectus est certissimus. Paullo ante, pro Συρακυσίοις Dauisus legit Συρακυσίος. rectius putarem

cum articulo, νοσεῖτω ὁ Συρακυσίος Διονύσιος. M.

h καὶ τὸ σῶμα ἐξ ἀνομοίων πολλῶν, καὶ παντοδαπῶν συγκεκριμένον. Vulgo desunt hae voces, quas nos ex Reg. et Harleian. Maximo reddidimus. Eas item legit in suo codice Paccius. Mendum procreauit, vt fit, eorundem vocabulorum repetitio.

i δῆμος, χεῖμα ὄξυ ἐν ὄργαῖς. Non dubitarem de voce vltima, nisi in altero membro Comparisonis, quod huic responderet, corpus dictum fuisset ὄσμητικόν. vnde puto hic quoque scribendum ὄξυ ἐν ὄργαῖς, vt Diff. XII. καὶ δῆμος ὄσμηται. Confer caetera huius loci epitheta, ἐπιθυμητικόν, etc. cum praecedentibus, ἐπιθυμίαις etc. M.

k καὶ

ἡδοναῖς, δύσθυμον ἐν λύπαις, χαλεπὸν ἐν θυμοῖς, ταῦτα καὶ σώματος πάθη, καὶ γὰρ ἐπιθυμητικὸν, καὶ αἰτητικὸν ^k, καὶ Φιλήδονον, καὶ ὀρμητικόν. φέρε, καὶ τὸν ἄρχοντα τῷ ἄρχοντι εἰκάζωμεν. Ἄρχων ἐν πόλει προσακτικώτατον, καὶ τιμιώτατον, καὶ ἰσχυρότατον, ψυχὴ ἀνθρώπῳ προσακτικώτατον, καὶ τιμιώτατον, καὶ ἰσχυρότατον ^l. ἄρχων τῇ φύσει φροντισικώτατον, καὶ λογισικώτατον, τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἡ ψυχὴ· ὁ ἄρχων αὐτεξέσιον, καὶ ἡ ψυχὴ. Τῶν τοίνυν ἕτος ἐχόντων, τὴν ποτέρεν νόσον ^m χαλεπωτέραν φήσομεν, καὶ ἐν ἀνθρώπῳ, καὶ ἐν πόλει; οὐ τὸ κρεῖττον νοσῆν ἀνιαιρότερον ⁿ τῷ ὅλῳ; δῆμος μὲν γὰρ κάμνων, ὑγιαίνοντος ἄρχοντος, ἐν ἐλευθέρῳ τῇ πόλει νοσεῖ· ἄρχοντος δὲ νοσῆντος, δαλεία πόλις ^o.

libidine facile accenditur, et quiduis petit, nec voluptatem tantum sequitur, sed et impetum. Cum principe vicissim conferamus principem. Princeps lubenter sibi vindicat imperium, honorem, potestatem; princeps natura cogitabundus est, et ratione abstrusa colligit: eodem modo et anima. Quae cum ita sint, vter grauior censendus morbus, et in vrbe, et in homine est? An non pars melior male affecta plus nocet toti? saluo enim magistratu, aeger populus nondum libertatem amisit; et, vt breuiter dicam, anima corpori praefertur ab omnibus. Iam quod praefertur bonum, maius est; quod autem maiori bono contrarium est, maius est malum: sanitas autem animae corporis sanitate maius bonum est; mor-

^k καὶ αἰτητικόν,] Forſan ἰτητικόν.

^l ψυχὴ ἀνθρώπῳ προσακτικώτατον, καὶ τιμιώτατον, καὶ ἰσχυρότατον. Haec vulgo defunt; ea tamen ἀποδόσει necessaria sunt, et a Reg. et Harleian. agnoscuntur. Malimvero ψυχὴ [ἐν] ἀνθρώπῳ προσακτικώτατον etc.

Ibid. ψυχὴ ἀνθρώπῳ προσακτικώτατον,] Scribo, ἐν ἀνθρώπῳ, vt ἐν πόλει, cui respondet. Sic et

iam *Dauisius*. Ceterum pro προσακτικώτατον legendum forte προσακτικώτατον, vtroque loco. M. ^m τὴν [ποτέρεν] νόσον] Ita recte codices. Vulgo perperam τὴν [ποτέραν] νόσον.

ⁿ ἀνιαιρότερον] Vulgo ἀνιαιρότερον. Male; qua de re diximus *Differt. III. 10.*

^o ἐν ἐλευθέρῳ τῇ πόλει νοσεῖ· ἄρχοντος δὲ νοσῆντος, δαλεία πόλις] Sic Reg. et Harleian.

συνελόντι δ' εἰπεῖν, ψυχὴ σώματος τιμιώτερον. τὸ δὲ τῷ τιμιωτέρῳ ἀγαθόν, μείζον ρ. τὸ δὲ τῷ μείζονι ἀγαθῷ ἐναντίον, μείζον κακόν. ἀγαθὸν δὲ μείζον ὑγεία ψυχῆς, ὑγείας σώματος. μείζον ἢ κακὸν νόσος ψυχῆς, νόσος σώματος. Ὑγεία μὲν σώματος τέχνης ἔργον, ὑγεία δὲ ψυχῆς ἀρετῆς ἔργον. νόσος ψυχῆς μοχθηρία, νόσος σώματος δυσυχία. ἐκείσιον ἢ μοχθηρία, ἀκείσιον ἢ δυσυχία. ἐλεεῖται τὰ ἀκείσια, μισεῖται τὰ ἐκείσια. τὰ ἐλεέμενα βοηθεῖται, τὰ μισέμενα κολάζεται. τὰ βοηθούμενα μέτρια, τὰ κολαζόμενα χεῖρω.

γ. Πάλιν αὖ τὴν ὑγείαν ἐφ' ἑκατέρῃ σκόπει. Ἡ μὲν πάντων ἀδεής ρ, ἡ δὲ πάντων ἐνδεής. ἡ μὲν εὐδαιμονίαν χορηγεῖ, ἡ δὲ κακοδαιμονίαν πορίζεται ρ.

bus ergo animae morbo corporis maius est malum. Et corporis sanitas artis opus est; animae vero, virtutis: animae morbus est improbitas; corporis externa calamitas: voluntaria est improbitas, inuito euenit calamitas: quae inuito eueniunt, misericordia: quae a volente fiunt, odio persequimur: misericordiam auxilium, odium vero sequitur supplicium: iam quae auxilio digna iudicamus, meliora; quae supplicio, peiora sunt.

3. Rursus sanitatem vtriusque in vtroque videamus. Altera quidem omnibus eget, altera nullo: altera beatitudini confert omnia, altera infelicitatem sustinet: altera mali immunis

nec aliter legit in suo codice Paccius. Vulgo nihil horum, nisi voces ἐν ἐλευθερίᾳ, repraesentant.

ρ τὸ δὲ τῷ τιμιωτέρῳ ἀγαθόν,] Vulgo τὸ δὲ τιμιώτερον ἀγαθόν. Lectionem, quam recepimus, exhibet vterque Mfs.

Ibid. τὸ δὲ τιμιώτερον ἀγαθόν, μείζον.] Mfs. τὸ δὲ τῷ τιμιωτέρῳ ἀγαθόν, μείζον. optime. vellem habuissent, μείζον ἀγαθόν, pro μείζον. certe hoc aures expectant; et fauent sequentia, et

mos scribendi. Codicum vero scripturam τὸ δὲ τῷ τιμιωτέρῳ, confirmat Locus Diff. XL. τὰ δὲ τῷ τιμιωτέρῳ ἀγαθὰ, τῶν ἡττον τιμίῳν τιμιώτερον. M.

Sectio γ'.

ρ Ἡ μὲν πάντων ἀδεής,] Sic Reg. et Harleian. vulgo ἀνευδεής. Vide sis ad Differt. v. 1.

ρ ἡ μὲν εὐδαιμονίαν χορηγεῖ, ἡ δὲ κακοδαιμονίαν πορίζεται.] Vulgo ἡ μὲν εὐδαιμονία χορηγεῖ, ἡ δὲ κακοδαιμονία πορίζεται. Quod cum Graece dici non posse videretur,

ἢ μὲν ἄμοιρος κακῶς, ἢ δὲ ἐπισφαλὴς εἰς μοχθηρίαν· τῇ μὲν ἀέναος ὑγεία, τῷ δὲ ἐφήμερος· τῇ μὲν βέβαιος, τῷ δὲ ἄστατος· τῇ μὲν ἀθάνατος, τῷ δὲ θνητῆ^s. Σκόπει καὶ τὰς νόσους. Νόσος σώματος εὐαπάλλακτος τῇ τέχνῃ, νόσος ψυχῆς δυσμετάβλητος τῷ νόμῳ· ἢ μὲν τὸν ἔχοντα ἀνιώσα ποιεῖ πρὸς τὴν ἴασιν εἰκτικώτερον^t, ἢ δὲ ἐξαναλῆσα τὸν ἔχοντα, ὑπερορᾷ τῶν νόμων παρασκευάζει. τῇ μὲν βοηθῶσι θεοὶ, τὴν δὲ μισῶσιν· πόλεμον ἔκ εἶναι διὰ νόσον σώματος^u, διὰ

munis est, propendet ad improbitatem fere altera: alterius perpetua fanitas, alterius in diem est: alterius solida, alterius incerta est: immortalis alterius, mortalis alterius. Vide et morbos vicissim. Morbus corporis curatur facillime, malum animae lege difficulter restituitur: alter dolore suo efficit, ut curari aeger desideret; alter eo redigit, ut et leges contemnat: alteri subsidium a Diis paratum est, alteri odium: nullius unquam belli causa morbus extitit corporis, plurimo-

rum

deretur, cumque Reg. et Harleian. εὐδαιμονίαν exhiberent; nos κακοδαιμονίαν ex coniectura dare non refugimus.

Ibid. εὐδαιμονία χορηγεῖ, ἢ δὲ κακοδαιμονία] Scribo, εὐδαιμονίαν, et κακοδαιμονίαν. Et ita passim Codices. M.

s τῷ δὲ ἐφήμερος — τῷ δὲ θνητῆ.] Sic plane codices; cum vulgo, τῇ δὲ ἐφήμερος — τῇ δὲ θνητῆ, non ita bene legatur.

t ποιεῖ πρὸς τὴν ἴασιν [εἰκτικώτερον,] Vulgo ποιεῖ πρὸς τὴν ἴασιν [ιασιμώτερον,] omnino male. Nobis eximiam in loco sanando opem tulerunt Reg. et Harleian.

Ibid. ποιεῖ πρὸς τὴν ἴασιν [ιασιμώτερον] Conieceram σασιμώτερον, firmiterem, stabiliorem,

constantiorem in ferendo curationis dolore: cui contrarium est πρὸς τὰς ἰασεῖς ἀγριάνειν sect. 7. Sed libri scripti pro ιασιμώτερον vel σασιμώτερον habent εἰκτικώτερον opinor ex Secunda Editione. M.

u πόλεμον ἔκ εἶναι διὰ νόσον σώματος,] Locus est vitiat. Reg. omittit praepositionem, dat πόλεμον ἔκ εἶναι νόσον σώματος. Harleian. πόλεμον ἔκ [εἶδε νόσον] σώματος. Maximus, ut equidem puto, scripsit πόλεμον ἔκ [ἐγείρει] νόσον σώματος.

Ibid. πόλεμον ἔκ εἶναι διὰ νόσον σώματος.] Reg. omittit praepositionem διὰ. Harl. πόλεμον ἔκ εἶδε νόσον σώματος. unde Cl. Editor coniecit, πόλεμον ἔκ ἐγείρει νόσον σώματος. Propius putarem

rem

δὲ ψυχῆς νόσον οἱ πολλοὶ πόλεμοι· ἑδὲίς νοσῶν τὸ
σῶμα συκοφαντεῖ, ἢ τυμβωρυχεῖ^x, ἢ ληΐζεται, ἢ τι
ἄλλο δὲ κακὸν μέγα γ, νόσος σώματος ἀνιαρὸν τῶ
ἔχοντι, νόσος ψυχῆς ἀνιαρὸν καὶ τῶ πλησίον.

δ'. Θεάσαι τὸ λεγόμενον ὡδὶ^z σαφέστερον ἐπὶ πο-
λιτικῆς εἰκόνας. Ἀθήνησιν ἐν δημοκρατικῇ πόλει, καὶ
ἀκμαζέσει πλήθει ἀνδρῶν, καὶ μεγέθει ἀρχῆς, καὶ δυ-
νάμει χρημάτων, καὶ εὐπορίᾳ στρατηγῶν, ὑπὸ Περι-
κλεῖ δυναστεύοντι, λοιμὸς ἐμπεσὼν; ἐξ Αἰθιοπίας ἀρ-
ξάμενος, καὶ καταβάς διὰ τῆς βασιλέως γῆς, καὶ τε-
λευτήσας ἐκεῖ, καὶ ἰδρυθεὶς αὐτόθι, ἔφθειρε τὴν πόλιν·
συνεπελάμβανε δὲ τῇ τῆ κακῶ ἐπιδημία καὶ ἐκ Πελο-

rum animae: nemo corporis vitio sycophantias sruuit, aut tu-
mulis mortuorum, aut viuentium infidiatur bonis, aut atrox
aliquod committit facinus, aegre tantummodo parti nocet mor-
bus corporis; animae, vicinae quoque.

4. Quod vt magis intelligas, e republica aliqua exem-
plum petamus. Magistratu Athenis Atticis Pericle, quo tem-
pore et populi potestas ea in vrbe fuit summa, neque minor
hominum frequentia, et tam imperii magnitudine, opum-
que vi, quam ducum copia militarium floreret respublica,
vrbem forte fortuna pestis inuasit. Haec pestis ex Aethiopia
ortum sumpsit, per Persiam descendit, Athenis vero, quasi
statione fixa desedit, totamque grauissime vrbem affixit.

rem πόλεμοι ἐν εἰσι διὰ νόσον σώ-
ματος· cuius scripturae vestigia
ferunt *Harleianus*. confirmant
frequentia, διὰ δὲ ψυχῆς νόσον οἱ
πολλοὶ πόλεμοι [c. εἰσι. M.

x τυμβωρυχεῖ.] Heinsio placet
τοιχωρυχεῖ. Sed omnium codi-
cum lectionem nullo iure ten-
tauit, vt fuse diximus ad Cice-
ronis Tuscul. I. 12. Hanc tamen
παραδιόρθωσιν pro Maximi verbo
venditavit editor Oxoniensis
1677.

γ Ὀυδὲίς νοσῶν τὸ σῶμα, συκο-

φανεῖ, — κακὸν μέγα.] Post
haec quoque clare deest inte-
gra ῥῆσις, in qua Homo Animae
morbo laborans describebatur
συκοφαντῶν vel τυμβωρυχῶν, etc.
prout in praecedenti et subse-
quenti commate factum. Sen-
sus facile perspicitur: Verba
non nisi ex Mss. expectanda.
sed defectus est manifestissi-
mus. M.

Sectio δ'.

z ὡδὶ] Sic Mss. quod Ἀττικῶ-
τερον. Vide Moerin. Vulgo ὡδε.

α συναπλη-

ποννήσθ πόλεμος. Δημμένης δὲ τῆς γῆς, καὶ Φθειρα-
μένης τῆς πόλεως, καὶ ἀναλισκομένων τῶν σωμάτων,
καὶ μαραινομένης τῆς δυνάμεως, καὶ ἀπαγορευόντος τῆ
πόλει τῆ σώματος, εἰς ἀνῆρ, οἷον ψυχὴ πόλεως, ὁ Περι-
κλῆς ἐκείνος, ἀνοσος καὶ ὑγιῆς μένων, ἐξώρθη τὴν
πόλιν καὶ ἀνίστη, καὶ ἀνεζωπύρει, καὶ ἀντετάττετο τῷ
λοιμῷ καὶ τῷ πολέμῳ. Θέασαι δὲ καὶ τὴν δευτέραν
εἰκόνα. Ὅτε μὲν ὁ λοιμὸς ἐπέπαυσο, καὶ τὸ πλῆθος
ἔρρωτο, καὶ ἡ δύναμις ἤκμαζε. τότε δὴ τὸ ἀρχικὸν
μέρος τῆς πόλεως ἐνόσει νόσον δεινὴν, καὶ ἐγγύτατα
μανίας, καὶ κατελάμβανε τὸ πλῆθος, καὶ τὸν δῆμον
συννοσεῖν προσηνάγκαζε. Ἡ γὰρ ἔχ οὗτος ὁ δῆμος καὶ
Κλέωνι συνεμαίνετο, καὶ ὑπερβόλῳ συνενόσει, καὶ
Ἀλκιβιάδῃ συνεφλέγετο, καὶ τελευτῶν τοῖς δημαγω-
γοῖς συνετήκετο, καὶ συνεσφάλλετο, καὶ συναπωλ-
λύετο^a; ἄλλῃ ἄλλοτε τὴν δειλαίαν καλῶντος^b,

Huic malo Peloponnesiacum accessit bellum. Ergo et ager ab
hostibus diripi, et vrbs interire, nec homines tantum, sed
et imperii paulatim deflorescere potentia, totum denique
malo suo ciuitatis corpus succumbere. Restabat vrbs anima
Pericles ille, qui, cum morbi immunis esset ipse, rempubli-
cam afflictam consilio erexit ac sustinuit, extinctam propemo-
dum excitauit, solus denique cum peste congressus est et bello.
Accipe et alterius exemplam. Cum iam pestis remitteret, po-
pulus valeret, reipublicae de integro floreret potentia; ma-
gistratus contra morbo conficiari coepit grauiissimo, et qui
parum ab insania abesset: hic morbus et plebem inuasit, et
populum contagione sua infecit. Quid enim? nonne et insa-
niam Cleonis, et morbum Hyperboli, et ardorem Alcibiadis
fecutus est populus; donec cum ducibus postremo suis defecit
paulatim, cecidit, interiit? Cum alius alio afflictam ciui-
tatem vocaret,

Huc

^a συναπωλύετο;] Vulgo συν-
απώλετο, pro qua voce Step-
hanus maluit συναπώλλυτο. Nos
Harleiano codici parauimus.

^b [ἄλλῃ] ἄλλοτε τὴν δειλαίαν
καλῶντος,] Sic recte codices, et
editio Oxoniensis; nam Ste-
phanus et Heinsius ἄλλαν non
sine

Δεῦρ' ἴθι^c νύμφα Φίλη, ἵνα θεσκελα ἔργα ἴδῃαι.
 Καὶ δείκνυσι μὲν Ἀλκιβιάδης Σικελίαν, δείκνυσι δὲ
 Κλέων Σφακτηρίαν, καὶ ἄλλος ἄλλην γῆν ἢ θάλατταν,
 ὡς πυρέττοντι πηγὰς καὶ φρέατα. Ταῦτά ἐστιν ὑμῶν,
 ὧ πονηροὶ, τὰ θεσκελα ἔργα, φθορὰ, καὶ ἀνάστασις,
 καὶ κακῶν ἀκμὴ, καὶ φλεγμονὴ νόσῃ. Τῆτο δύναται
 καὶ ψυχῆς νόσος πρὸς σώματος νόσον παραβαλλομένη.
 Νοσεῖ σῶμα, καὶ ταράττεται, καὶ φθείρεται· ἀλλ' ἂν
 ἐπισήσης αὐτῷ ψυχὴν ἐρρωμένην, ἀμελεῖ τῆς νόσῃ, καὶ
 ὑπερφρονεῖ τῷ κακῷ. Ὡς φερεκύδης ὑπερφερόνει ἐν
 Σύρῳ κείμενος^e, τῶν μὲν σαρκῶν αὐτῷ φθειρομένων,

Huc age, Nympha, veni, diuinaque conspice gesta.

Et ut febricitanti fontes qui monstrat et puteos; ita Siciliam
 Alcibiades, Sphafteriam Cleo, alius denique terram aliam
 ostendit, aut mare. Haec, scelesti, gesta vestra sunt, quae
 diuina dicitis; pernicies manifesta et euersio, mali vis maxima ac
 fomes morbi. Idem morbus potest animi, si cum morbo confe-
 ratur corporis. Fac laborare corpus, torqueri, corrumpi; prae-
 fit illi vegeta anima et robusta, facile morbum contemnit, facile
 contemnit malum. Non aliter quam Pherecydes cum in capulo
 decumberet, supra morbum tamen erat; et cum paulatim
 carnes eius liquefcerent, erecta tamen stabat anima, nec
 aliud

fine soloecismi vitio dede-
 runt.

Ibid. τὴν δειλαιαν καλῶντος,]
 Scil. πόλιν· nisi ea vox Contex-
 tu exciderit: aliquanto enim
 longius abest in praecedenti-
 bus. Caeterum Nota Interrog.
 post συναπλούστο auferenda est,
 et ponenda post ἴδηαι in versu
 Homericō. M.

^c Δεῦρ' ἴθι,] Iliad. γ'. 130.

^d ἀνάστασις,] Hoc in loco va-
 let idem, quod ἀναστάσις. Sic
 et interdum loquuntur alii scri-
 ptōres. Vide Suidam et The-
 mistium Orat. IV. p. 56.

^e φερεκύδης ὑπερφερόνει ἐν
 [Σύρῳ]-κείμενος,] Vulgo ἐν [τῇ
 Σύρῳ] κείμενος. Nobis tamen
 Reg. et Harl. exprimendi vi-
 debantur; nam Pherecydes
 natus est in Syro insula prope
 Delum. Vide Suidam. Forssi-
 tan autem vicinia noster in er-
 rorem fuit coniectus: nam plu-
 res eum in Delo φθειρομένα
 fati cessisse tradunt, Heracli-
 des in Samo, alii alioque modo.
 Vide Menagium ad Laertii I.
 118.

τῆς δὲ ψυχῆς ἐσώσεως ὀρθῆς, καὶ παραδοκίης τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς δυσχερῆς τῆς περιβλήματος.

ε. φαίην δ' ἂν ἔγωγε, ἔδδ' ἀκῆσαν εἶναι τῆ γενναία ψυχῆ φθορὰν σώματος f. οἷον εἰ καὶ δεσμώτην ἐννοήσαις ὄρῶντα σηπόμενον καὶ διαρρέον τὸ τεχνίον τῆ δεσμοτηρίας, ἀναμένοντα τὴν ἐκδυσιν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆ εἰργμῆ, ἵνα ἐκ πολλῆ καὶ ἀφειγγῆς ζόφῳ, ἔ τῆως κατορώρευκτο, ἀναβλέψη πρὸς τὸν αἰθέρα, καὶ ἐμπλησθῆ λαμπρῆς φωτός. Ἡ οἷε ἀνδρα ἠσκημένον καλῶς καὶ διαπεπονημένον τῷ σώματι ταραχθῆναι ἂν τῶν χλανιδίων αὐτῶ διαρρήγνυμένων· ἀλλ' ἐκ ἂν ἀπορήψαι αὐτὰ ἄσμενον, καὶ παραδῆναι τὸ σῶμα τῷ ἀέρι,

aliud quam tempus expectabat, quo miserrimas has deponeret exuuias.

5. Aufim ego dicere, ne inuita quidem, quae generosa fit, anima corpus corrumpi: ut si vincum tibi proponas hominem, qui dum carceris sui putrescere ac defluere paulatim muros videt, et ruinam minari, stat tantisper, exitumque e vinculis expectat, et libertatem; ut e multa illa densaque, in qua sepultus iacet, caligine coelum suum videat, puraque luce penitus fruatur. Nisi forte hominem, qui multis se validisque corporis ad robur exercuit laboribus, laceras cum vestes suas intuetur, commoueri posse animo arbitreris; ac non abiecturum eas potius libenter, ut corpus suum aeri, nudum

nudo

Seçtio ε.

f ἔδδ' [ἀκῆσαν] εἶναι τῆ γενναία ψυχῆ φθορὰν σώματος. Vulgo ἀκῆσης, quod constructioni non congruit. Igitur cum Mss. Harleian. daret ἀκῆσαι, nos in ἀκῆσαν, sensu postulante, mutavimus.

Ibid. ἔδδ' ἀκῆσης εἶναι τῆ γενναία ψυχῆ φθορὰν σώματος. Cl. Vir edidit ἀκῆσαν, ex Cod. Harl. qui habet ἀκῆσαι. Sensus et veritas aliud volunt, nempe, ἀκῆση εἶναι τῆ — ψυχῆ etc.

Demosthenes de Corona: τῆς δὲ πομπείας ταύτης — ὑπερον, ἂν ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙΣ ἢ τῆτοις ἀκῆσαι, μνησθήσομαι. Iulianus Misoprog. p. m. 112. ὡς καὶ πλέον, ἐπαξελθεῖν τοῖς εἰς τῆς θεῆς πλημμελεῖσιν ἢ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΙ ΜΟΙ ἢ Ν. Elegans est et frequens locutio. Vide Aelianum V. H. XII. et exemplum aliud ex Demosthene apud Priscianum lib. XVIII. p. 1169. vbi ex Sallustio docet Latinos quoque ita locutos. M.

g ἔκκλιζ

γυμνὸν γυμνῶ, Φίλον Φίλω, ἐλεύθερον ἐλευθέρω;
 τί ἔν' ἄλλο ἢ γῆ τῆ ψυχῆ εἶναι τὸ δέσμα τῶτο καὶ τὰ
 ὀσᾶ καὶ τὰς σάρκας, ἢ χλανίδα ἐφήμερα, καὶ βρακία
 ἀσθενῆ καὶ τρύχινα^g; Ταῦτα καὶ σίδηρος διαρρήγνυσι,
 καὶ πῦρ τήκει, καὶ ἔλκη ἐπιπέμεται. Ἡ μὲν ἔν' ἀγαθῇ
 ψυχῇ καὶ διαπεπονημένη καὶ ἡσκημένη ἀμελεῖ, καὶ ὡς
 τάχιστα ἐφίεται γυμνωθῆναι^h. ὥστε καὶ ἐπιφθέγγαίτο

nudo, amicum amico, liberum libero permittat. Quid au-
 tem aliud animae respectu esse hanc pellem, haec ossa, has
 carnes, quam diei vnus penulam, aut pannos tenues, vel
 scruta, arbitraris? Haec et ferrum scindit, et ignis consumit,
 et depascuntur vulnera. Praeclara igitur, multisque ac vali-
 dis subacta laboribus negligit ea anima, nec aliud petit, quam
 ut actu tum exuatur: ut merito aliquis, qui fortem corporis
 in

g βρακία ἀσθενῆ καὶ [τρύχινα:]
 Vulgo τρύχινα, quod absurdum.
 Nos lectionem recepimus,
 quam praestat Harleian. Sed
 et Heinsius ita legendum vidit.
 Alciphron lib. I. Epist. XXXVI.
 Τὰ δὲ ἀρχαῖα καὶ [τρύχινα] περι-
 βαλλομένη Ταραντινίδα ἀισχύνομαι
 τὰς φίλας. Lege τρύχινα. Mol-
 les certe tentesque, non cili-
 cinae, fuerunt vestes Tarenti-
 nae. Vide Suidam in ταραν-
 τινίδιον, Hesychium et Etymolo-
 gum in ταραντεινον, ac Merce-
 rum ad Aristaeneti I. 25. Idem
 Alciphron. lib. III. Epist. XLII.
 Ὁ γὰρ χθὲς εὐπάρυφος πιναροῖς, ὡς
 ὄρεῖς, καὶ [τριχίνοις] βράκεσι κα-
 λύπτω τὴν αἰδῶ. Scribendum
 τρυχίνοις. Pariter τρυχίνας ἐσθῆ-
 τας habet Iosephus Antiq. Iud.
 V. I. §. 16. sed ibi quoque
 nonnulli codices perperam τρι-
 χίνας exhibent.

h ὡς τάχιστα ἐφίεται γυμνωθῆναι.]

Nudari, corpore exui! nam, vt
 ait Porphyrius *De Animo*
Nymph. p. 259. Χιτῶν γε τὸ
 σῶμα τῆ ψυχῆ, ὃ ἡμφίεται.
 D. Paulus 2 Cor. V. 3. εἶγε
 καὶ ἐνδυσάμενοι, ἔ ΓΥΜΝΟΙ,
 εὐρεθησόμεθα. Vbi ἐνδυσάμενοι est
 in corpore, γυμνοὶ sine corpore,
 ἐπενδυσάμενοι cum corpore spiri-
 tuali, post Resurrectionem: su-
 perinduzi Tertullian. Apolog.
 cap. vlt. Pulchre Philo Iudaeus
Vit. Mos. p. 477. ἤρξατο μετα-
 βάλλειν ἐκ θνητῆς ζωῆς εἰς ἀθάνα-
 τον βίον, καὶ ἐκ τῆ κατ' ὀλίγον συν-
 ησθάνετο τῆς ἐξ ὧν συνεκέρτατο δια-
 ζεύξεως, τῆ μὲν σώματος ὅσεν δίκην
 (more putaminis) περιαιρωμένη,
 τῆς δὲ ψυχῆς ἈΠΟΓΥΜΝΟΤ-
 ΜΕΝΗΣ, καὶ τὴν κατὰ φύσιν πο-
 θείας ἐνθένδε μετάτασιν. Iloqui-
 tur de Mose iam iam morituro.
 Consideratur nimirum *Anima*
 in Corpore, vt *nucleus* inclusus
putamine, vel vt κειμήλιον aliquod
 pretiosum,

τις τῷ γενναίῳ ἀνδρὶ, νοσῶντα τῷ σώματι θεασάμενος,
τὸ τῆ Ὀδυσσεύς ἐκεῖνο ἰ,

Οἶν ἐκ ῥακέων ὁ γέρον ἐπιγνίδα φαίνει.

Ἡ δὲ δειλὴ ψυχὴ κατορωρυγμένη ἐν σώματι, ὡς ἐρπέ-
τὸν νωθὲς εἰς Φωλεὸν, Φιλεῖ τὸν Φωλεὸν, καὶ ἐδεπά-
ποτε θέλει ἀπαλλαγῆναι αὐτῆ, ἐδὲ ἐξερπύσαι, ἀλλὰ
καιομένῳ συγκαίεται, καὶ σπαραττομένῳ συσπα-
ράττεται, καὶ ἀλγῶντι τῷ σώματι συναλγῆι, καὶ
βοῶντι συμβοᾷ.

Ἦ πῶς, ἀφήσω σε;

ὁ φιλοκτήτης λέγει. Ἄνθρωπε, ἄφες, καὶ μὴ βόα,
μηδὲ λοιδορῆ τοῖς Φιλτάτοις, μηδὲ ἐνόχλει τὴν Δη-
μνίων γῆν.

Ἦ θάνατε παιάν κ.

in morbo deprehendit virum, illud quod de Vlyffe dicitur,
de eo vsurpare possit,

E rannis quantos genuum pater exhibet orbes.

Degener vero sepulta in corpore latet anima, lustrumque amat
suum, non secus quam, quae humi serpunt, lustra sua bel-
luae; nec mutat illud vnquam, nec eripit; sed comburitur,
discerpitur, dolet cum corpore, et exclamat, vt Philocte-
tes ille:

Ten', pes, relinquam?

Tu vero relinque eum, mi homo, nec amicis propterea tuis
maledicas, aut Lemniorum terrae infestus esto.

O mors, malorum medice!

pretiosum, thecae vilioris mate-
riae inditum, θησαυρὸς ἐν ὀτρακί-
νοις σκεύεσι, 2 Cor. IV, 7. cuius
aestimatio fieri nequit nisi *reستا*
ablata, et thesauro γυμνωθέντι.
τὸ ὄσπερ ἄδες περιβλήμα *corpus* vo-
cat Synesius *De Insomn.* p. 105.
et, τὸ γῆινον ἀμφιέσασθαι κέλυφος,
p. 112. ἀγγεῖον M. Antoninus
Imp. III. 3. vbi vide eruditiss.
Gazakerum. M.

Tom. I.

ἰ τὸ τῆ Ὀδυσσεύς ἐκεῖνο,]
Vulgo deest vox prima, quam
nos ex Reg. et Harleian. resti-
tuimus. Versus autem, qui se-
quitur, exstat Odysl. σ'. 73.
Eum vero non Vlixes profatur,
sed proci de Vlixē dicunt; vt,
nisi μνημονικὸν Maximi sit ἀμάσ-
τημα, reponendum sit τὸ [περὶ]
τῆ Ὀδυσσεύς ἐκεῖνο.

κ Ἦ πῶς, ἀφήσω σε; — Ἦ θά-
νατε

Q

νατε

Εἰ μὲν ταῦτα λέγεις ἀλλαττόμενος κακὸν κακῶ, ἐκ
ἀποδέχομαι τῆς εὐχῆς. Εἰ δὲ ἠγῆ τῶ ὄντι τὸν θάνατον
παιᾶνα εἶναι, καὶ ἀπαλλακτὴν κακῶ καὶ ἀπλήστου
καὶ νοσερῶ θρέμματος, ἠγῆ καλῶς εὐχῆ, καὶ κάλει
τὸν παιᾶνα.

5. Καὶ δὴ φέρων με ὁ λόγος εἰς παράδειγμα ἐμ-
βέβληκε σαφέστερον, ἔ πάλα ποθῶ ἐνδείξασθαι ὑμῖν.
Ἐν γὰρ τοῖς Ἀχαιοῖς τότε ἦν πρὸ σώματα μυρία,
ὅσσα τε φύλλα¹ καὶ ἄνθηα γίνεται ἄρη,
ὑγῆ πάντα, ἄνοσα, καὶ ἰσχυρὰ, καὶ ἄρτια, τῶ τῶν
πολεμίων τείχει περιχεόμενα^m ἐν δεκαέτει χρόνῳⁿ

Si quidem haec quasi malum commutaturus cum malo dicis,
votum tuum non accipio. Sin reuera existimas mortem non
aliud quam medicum vindicemque improbi huius esse corpe-
ris, quod nec expleri unquam potest nec conualescere, recte
sentis; perge supplicare, medicum implora.

6. Verum enimvero eius, quod probandum erat, nobis
exemplum ipsa sua sponte suppeditavit dissertatio. Vigebant
enim inter Graecos infinita tum temporis corpora, quot

Vere nouo frondes aut flores parturit annus;
quae cum valerent optime, et sine morbo viuerent villo, ro-
bore praeterea membrisque essent integris, urbem obsidebant
nouen-

νατε παιᾶν.] Heinsius haec ex
Aeschyli Philoctete desumpta
censet; et iure, prout videtur,
merito. Vide Stobaeum Serm.
CXIX. p. 602. et Plutarchum
Conf. ad Apollonium p. 106.
Euripides Hippolit. v. 1373.

Καί μοι [θάνατος παιᾶν] ἔλθει.

Sectio 5.

1° ὅσσα τε φύλλα] Iliad. B'.
468.

m τῶ τῶν πολεμίων τείχει [περι-
χεόμενα.] Vulgo περιχεόμενα. Fal-
so; nam Graeci non intra
Troiae moenia claudebantur,
sed iis circumfusi. urbem obsi-

debant. Itaque cum ex re ipsa
tum et Harleian. περιχεόμενα re-
posui, nec alio modo legisse
Paccium docet eius interpre-
tatio.

Ibid. τείχει περιχεόμενα] Im-
mo contra, περιχεόμενα, circum-
fusa muro hostili. Et ita Mss.,
Harl. et Paccii Codex. M.

n ἐν δεκαέτει χρόνῳ] Vulgo ἐν-
δεκαέτει. Hoc autem veritati
prorsus repugnat. Nos igitur
lectionem dedimus, quam fir-
mant Harleian. et Paccii co-
dex. Dan. quidem Heinsius in
sua versione nouennium habet,
v

ἐπέβαινον ἔδεν, ἔχ ὁ Ἀχιλλεύς διώκων, ἔχ ὁ Αἴας μένων, ἔχ ὁ Διομήδης ἀναιρῶν, ἔχ ὁ Τεῦκρος τοξεύων, ἔχ ὁ Ἀγαμέμνων βεβρυόμενος, ἔχ ὁ Νέστωρ λέγων, ἔχ ὁ Κάλχας μαντευόμενος, ἔχ ὁ Ὀδυσσεύς σοφίζόμενος. Ἄλλ' ὁ Θεὸς λέγει: ὦ καλὰ καὶ γενναῖα γῆς Ἑλλάδος θρέμματα, μάτην πονεῖτε, μάτην διώκετε, κενὰ τοξεύετε, κενὰ βεβρυέσθε· ἔ γάρ ἂν ἄλλως ἔλοιτε τρεῖς τὸ τεῖχος, πρὶν ὑμῖν ἐπίκροτος ἔλθῃ ψυχὴ μὲν ἐρρωμένη, σῶμα δὲ νοσῶν, ὀδωδός, καὶ χωλεῦον, καὶ διαβεβρωμένον ὑπὸ τῆς νόσου. Οἱ δὲ ἐπέισθησαν τῷ Θεῷ, καὶ

nouennium frustra ei labore irritum; nec quicquam efficit Achilles, dum hostes persequitur, nec Ajax dum sustinet, nec Diomedes dum maerit, non arcu Teucer, non consilio Agamemnon, nec oratione Nestor, nec diuinatione Calchas, nec dolis Ulysses. Verum aliud illis consilium dat Deus: Audite, praestantissimi, inquit, Graeciae alumni, frustra laboratis, frustra fugatis hostem, frustra sagittas emittitis, frustra consilium initis: nec enim spes est vlla, haec ut expugnetis moenia, nisi auxilium impetretis ab homine, cuius recte valet anima, corpus vero grauiter affectum male putet, claudicat, morbo exhaustum est. Illi dicto audientes sunt Deo, socium-
que

ut rescribendum censuisse videatur ἐνναέτει χρόνῳ, quod in Maximi verba temere recepit editor Oxoniensis. Nam licet τῷ δεκάτῳ ἔτει Troia capta sit, eaque de causa ἐν δεκαέτει χρόνῳ περαινέιν ἔδεν proprie dici non queat Graecia; tamen passim fit ut auctores minus accurate loquantur, et annum incertum pro perfecto numerent. Euripides Rheso v. 444. de Hectore, Σὺ μὲν γὰρ ἤδη [δέκατον] αἰχμάλιζεις [ἔτος] Κεῖ δὲν περαινέεις.

Thucydides lib. I. pag. 9. οἱ Τρωῆς αὐτῶν (Ἑλλήνων) διεσπαρμένων τὰ [δέκα] ἔτη ἀντεῖχον. Livius v. 4. Decem quondam annos urbs oppugnata est ὅθι ὑπᾶντι mulierem ab vniuersa Graecia. Pariter Graecos ἐπὶ μίαν πόλιν στρατεύσαντας [ἔτη δέκα] διατρέψαι tradit Isocrates in Paneg. pag. 81.

ο ἔχ ὁ Ἀχιλλεύς διώκων, ἔχ ὁ Ἀίας μένων,] Diss. XXIX, 1. ἢ Ἀχιλλεύς διώκων, ἢ Ἀίας μονομαχῶν. Vtrumque recte. M.

ἤγαγον ἐκ Λήμνου σύμμαχον P, ψυχὴν μὲν ὑγιᾶ,
σῶμα δὲ νοσῶν.

ζ'. Εἰ δὲ βάλει, σκέψαι, μεταλαβῶν q τῆς ψυ-
χῆς νόσον ἐν σώματι ὑγιεινῷ. Νοσεῖ ψυχὴ τὴν
ἡδονῆς νόσον, τήκεται, καὶ μαρναίνεται. Τί χρεῖσθαι τῷ
νοσῶντι; τίς ὄνησις σώματος τοιαύτῃ ψυχῇ; Σαρδανά-
παλλος νοσεῖ ἐκ ὄρας ὡς καὶ ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτῷ τὸ
κακὸν ἔρχεται^r; ἐντρέβεται ὁ δῦσηνος, καὶ λεαίνεται,
καὶ τῷ ὀφθαλμῷ συντήκεται, καὶ ἐκ ἀνεχόμενος τὴν
νόσον, ἐπὶ πῦρ ἤλθεν. Νοσεῖ Ἀλκιβιάδης πῦρ αὐτὸν
ἐπινέμεται πολὺ καὶ ἄγριον, καὶ τὰς λογισμὸς ἐπι-
ταράττει ἐγγύτατα μανίας, καὶ περιφέρει πανταχῶς,
ἀπὸ μὲν Λυκείας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν, ἀπὸ δὲ τῆς ἐκκλη-
σίας ἐπὶ τὴν θάλατταν, ἀπὸ δὲ τῆς θαλάττης ἐπὶ

que belli e Lemno adducunt, hominem cui sana anima,
aegrum esset corpus.

7. Iam vice versa, si placet, animae morbum in sano
confidera corpore. Voluptatis morbo anima affligitur, liquitur,
tabescit. Quid facias hoc aegro? quid corpus prodest animae
eiusmodi? Hoc morbo Sardanapalus laborat: gliscit malum,
transit ad corpus; fricat se miserrimus mortalium et depilat,
oculi libidine tabescunt, donec de morbo desperat suo, et in
ignem semet iacit. Laborat et Alcibiades: magna vehemens-
que inflammatio similis furori hominem depascitur, mentem
turbat, huc illuc impellit, e Lyceo ad concionem abit, e con-
cione ad mare, illinc in Siciliam, e Sicilia Lacedaemonem,
e Lace-

p ἐκ Λήμνου σύμμαχον,] Philo-
steten. Inter alios quampluri-
mos vide sis Homerum Iliad.
v. 721. et Hyginum Fab. CII.

Sectio ζ'.

q σκέψαι μεταλαβῶν] Legen-
dum puto μεταβαλῶν, transfe-
rens, vel inuertens imaginem,
mutans, et faciens contra quam
in priore fiebat. Diss. XX. 3.
μεταβαλῶν δὲ ὁ λόγος πρὸς αὐτὸν

σκοπεῖται. XIV. 6. μεταβαλῶν ἐξη-
σομοί σε, πότρεα ἐκ ἄξιον ἠγῆ τὸν
Σωκράτην μοίρας δαιμονία· vbi ni-
hil erat mutandum, tamen Mss.
Reg. habet μεταλαβῶν. XVIII. I.
ἀλλ' ἔτασι φαίη ἄν, μεταβαλῶν τὸ
ἄσμα τὸ σῶν. M.

r ὡς καὶ ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτῷ τὸ
κακὸν ἔρχεται;] Emphaticum
magis puto, καὶ ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτὸ
licet anima sit quae male ha-
bet

Σικελίαν, κατέβηεν εἰς Λακεδαιμόνα, εἶτα παρὰ τὰς Πέρσας, καὶ ἀπὸ Περσῶν ἐπὶ Σάμον, καὶ ἀπὸ Σάμου ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον αὐθις, καὶ πανταχῶ. Νοσεῖ Κριτίας νόσον πικρὰν καὶ παντοδαπὴν, καὶ ἐκ ἰάσιμον, ἔδὲ ἀνασχετὴν τῇ πάσῃ πόλει^s. Καίτοι τέτοις τὰ σώματα ὑγιῆ καὶ ἀγρία· ἀβρὸς μὲν γὰρ ὁ Σαρδανάπαλλος^r, καλὸς δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης, ἰσχυρὸς δὲ ὁ Κριτίας· ἀλλὰ τὴν ὑγίαν ἐπὶ τέτων μισῶ. Νοσεῖτω Κριτίας, ἵνα μὴ τυραννῆ· νοσεῖτω Ἀλκιβιάδης, ἵνα μὴ ἐπὶ Σικελίαν Ἀθηναίους ἄγῃ· νοσεῖτω Σαρδανάπαλλος (βέλτιον γὰρ αὐτῷ διὰ νόσον κείσθαι μᾶλλον,

e Lacedaemone Persiam, e Persia Samum petit, Samo relicta Athenas, Athenis iterum ad Hellepontum abit, et quo non tandem? Laborat et Critias graui morbo varioque, quem nec sanare medicus, nec ferre vrbs potest. His tamen nihilominus sana concedes esse corpora, membra integra; mollis enim Sardanapalus, pulcher Alcibiades, robustus est Critias: quorum tamen mihi non probatur sanitas. Aeger fit Alcibiades, dummodo ne in Siciliam Athenienses vehat; aeger fit Sardanapalus (melius enim morbus vret eum, quam voluptas)

imo
bet, tamen *eiam ad ipsum corpus* malum istud peruenit. M. *
s τῇ πάσῃ πόλει.] Vulgo πάση τῇ πόλει. Ordo est a Reg. et Harleian.

Ibid. ἔδὲ ἀνασχετὴν τῇ πάσῃ πόλει] Voluit, minor, vlli ciuitati: at hoc non est τῇ πάσῃ πόλει, (quod est toti ciuitati,) sed πάσῃ πόλει. sic XXXI. πάσης ἡϊόνος, et, πάσης βραχίας, vllō litore, et, vlla caute. XXVIII. πάσης μέθης, vlla ebrietate: et, παντὸς Δεσβίς καὶ χίς πόματος θαφιλέτερον; Diff. I. ἀλάσσης πάσης ἀδηλότερος. sic πάση πόλει μείζονι, in vrbe maiori quauis alia; quemadmodum legi de-

bet apud Herodianum IV, I. ἢ ὄλεως, quod Librarii est, et absurdum. Istud τῇ mihi videtur repetitum esse a syllaba praecedenti, τῇν. M.

r ἀβρὸς μὲν γὰρ ὁ Σαρδανάπαλλος,] Obuium erat, ἀβρὸς μὲν γὰρ etc. *validus enim erat Sardanapallus*, prout sensus omnino postulat. vide praecedentia. Deinde, quando Alcibiades dicitur καλὸς, non intelligi debet de formae pulchritudine, (nisi quatenus ea consequens sit bonae valetudinis) sed de sanitate corporis: quasi dixisset καλῶς ἔχων. et sic Critias dicitur ἰσχυρὸς. M.

Q 3

u διὰ

ἢ διὰ ἡδονῆν) ^u μᾶλλον δὲ φθειρέσθω πᾶς, ὅτω ἐπίρρει
 ἀέναος πονηρία. Ὡσπερ γὰρ τὰ ἐρπυστικά τῶν ἐλκῶν
 τοῖς σώμασιν ἐμπεσόντα πρόσω νέμεται, καὶ τῷ ὑγιαί-
 νοντός τι αἰεὶ προσαπόλλυσι, καὶ πρὸς τὰς ἰάσεις
 ἀγριαίνει, ἕως ἂν ἡ τέχνη τὴν κρηπίδα καὶ τὴν ἔδραν τῷ
 νοσήματος ἐκτέμῃ. ὡς δὲ καὶ ὅτω ὑπερλος καὶ διαβε-
 βρωμένη καὶ σαθεὰ ἔσα ἡ ψυχὴ ἐπινέμεται πρόσω τε ^x
 καὶ τὰ πλησίον ^y αἰεὶ καταλαμβάνει, ἐκτμητέον δὴ
 αὐτῆς καὶ ἀφαιρετέον τὰς δυνάμεις τῶν σωμάτων, ὡς
 ληστῆ χειρας, ὡς ἀκολάστῃ ὀφθαλμῶν, ὡς λήχυσ γα-
 στέρα. Καὶ γὰρ ἐπισήσης τῆ νόσῳ δικαστῆς καὶ δεσμο-
 τῆρια καὶ δημίς, τὸ κακὸν φθάνει, καὶ ἔρπει, καὶ
 προλαμβάνει ἀμήχανος γὰρ ἡ πονηρίας ὀξύτης ^z ἐπι-

imo funditus potius intereat, cui noua semper ac perpetua sup-
 pullulat improbitas. Nam vt vulnere ea, quae serpunt, cor-
 pus si semel inuaserint, pergunt semper, partemque sanam
 corrumpunt, medicisque praebent difficilem, donec funda-
 mentum mali sedemque ars excidat: eodem modo cum par-
 tem aliquam purulenta morboque infecta suo ac corrupta in-
 uasit anima, latiusque serpere et afflare vicina coepit, corpo-
 ris commoditas partesque sunt tollendae idoneae; vt in la-
 trone manus solent, in libidinoso oculi, in helluone venter.
 Si iudicem enim solummodo carceremque adhibere huic
 morbo paras et tortorem, frustra es; vivet malum, serpetque
 semper, et gliscet: inexpugnabilis enim improbitatis est velo-
 citas,

^u διὰ νόσον [κεῖσθαι] μᾶλλον,
 ἢ διὰ ἡδονῆν] Vulgo ὑποκεῖσθαι,
 vnde Dan. Heinſius reſcripſit
 ὑποκαίεσθαι, quod Maximi ver-
 bis ſtatim immiſcuit editor
 Oxoniensis. At Reg. et Har-
 leian. dant διὰ νόσον [κεῖσθαι],
 quo modo legendum; nam
 κεῖσθαι ſignificat τεθνηκέναι, μορ-
 tuum eſſe.

^x ἐπινέμεται πρόσω τε] Vulgo
 ἐπινέμεται, πρόσω τε. Sed inter-

punctionem ſuſtulimus, quia
 ſenſum turbat, vitiaturque.

^y καὶ [τὰ] πλησίον] Vulgo
 deest vox media, quam ſuppe-
 ditarunt Reg. et Harleian.

Ibid. καὶ πλησίον αἰεὶ καταλαμ-
 βάνει] Puto, καὶ τὸ πλησίον, quod
 vicinum eſt; vt ſect. I. Ita con-
 ieceram. Sed Mſs. habent τὰ
 πλησίον. M.

^z [ἀμήχανος γὰρ ἡ πονηρίας
 ὀξύτης,] Vulgo ἀμήχανον, necid
 quidem

δὲν ἅπαξ ἤθει ψυχῆς ἐμπροσθα ἐπιλάβηται ὕλης πονη-
ρᾶς, καὶ ἐξουσίας ἀδεῆς, καὶ ἀνεπιτιμῆτος τόλμης ^a.

citas, postquam semel animam occupavit, in eaque dignam
se materiam, licentiam nimirum impudentem, atque effrae-
nem inuenit audaciam.

Λ Ο Γ Ο Σ Ι Δ'.

Τί τὸ δαιμόνιον Σωκράτους.

Θαυμάζεις εἰ Σωκράτει συνῆν δαιμόνιον, Φίλον, μαν-
τικόν, αἰεὶ παρεπόμενον, καὶ μόνον ^b τῇ γνώμῃ
αὐτῆ ἀνακεκραμένον, ἀνδρὶ καθαρῷ μὲν τὸ σῶμα,
ἀγαθῷ δὲ τὴν ψυχὴν, ἀκριβεῖ δὲ τὴν δίαιταν, δεινῷ
δὲ φρονεῖν, μυσικῷ δὲ εἰπεῖν, εἰς δὲ τὸ θεῖον εὐσεβεῖ,
ὅσῳ δὲ τὰ ἀνθρώπινα; τί δὴ ποτε ἔν τῷτο μὲν θαυ-
μάζεις γύναιον δὲ τὸ τυχόν Δελφικόν Πυθοῖ, ἢ Θεσ-

DISSERT. XIV.

Quid sit Socratis Deus.

Miraris Deum quendam adfuisse Socrati, amicum, et futuri
praescium, comitem vitae indiuiduum, mentisque illius
hospitem; homini, qui et corpore purissimus, et animo opti-
mus, et viuendi ratione perfectissimus, et in dicendo esset
suauissimus, qui pie cum Deo, sancte cum hominibus versa-
batur? Cur hoc, inquam, miraris: nec miraris vulgarem
mulierculam Delphicam Pythone, aut virum Thesprotum Do-
donae,

quidem male. Sed Regio co-
dici parendum duximus, cum
veterrimus sit, et optimae
notae.

καὶ ὑπερετεῖν ὑπερσεῖας ἀνεπιτιμῆ-
τες καὶ παντοδαπὰς. et XXXII.
τῷτο τέλος ἀνεπιτιμῆτε ἐξουσίας
hic immoderatae licentiae est
finitis, vt bene vertit Heinsius.

^a ἀνεπιτιμῆτε τόλμης.] Recte
sic Diff. IV. ὃ δὲ λέγειν ἀνάγκη

ἀνετεῖ ἐξουσίας eodem sensu He-
rodianus II. 14. 17. M.

DISSERT. XIV. vulgo XXVI.

Sectio α.

^b μόνον ἔ.] Sic codices, non μονονοχί.

Q 4

c ἢ διότι